Է· ՏԱՐԻ 1970 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ԱՒԵԼԵԱՅ 4382 – Հ·Տ· 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 – Ն·Տ· 21 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 5 ՄՈՒՀԱՐՐԱՄ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-իսան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՆԻՒԻՆ

Կ· Պոլսոյ տարին	100
» » կիսամեայ	50
» » եռամսեայ	40
Դուրսը տարին	200
» » կիսամեայ	100
Օտար երկիրներու տարեկան գին	6
» » կիսամեայ »	28

Դուրս գրուած յայտերու մասին խնդիր ցանկանալու դիպաւորեալներ կ'խնդրուին նամակագրութեան դրոշմակներ կցել։

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԵԱՅԷ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ վրայ իւր ընդարձակ ուսումնասիրութեամբք և հեղինակութեամբք հանրածանօթ ֆրանսացի մատենագիրն Պ· Անաթոլ Լ·-Պոլիէօ, Ցեղոյն մէջ յօդուած մը հրատարակելով, ազդուապէս կը քննադատէ Ռուսիոյ Հրէից դէմ մտադրեալ տնօրէնութիւնները, զորս Թագաւոր ծանոյց։ Կ'ըսէ թէ Ռուսաց Հրէից դէմ կը շարժին ո՛չ այնչափ կրօնային մոլեռանդութեամբ որչափ ցեղային հակակրութեամբ և առեւտրական նախանձութեամբ։ Ռուսիոյ Հրէից տանջն ինն աւելի ազգատ են քան ժողովրդեան ուրիշ ո՛և է դաս Եւրոպիոյ մէջ, որովհետեւ նշանակեալ անձուկ սահմանի մը մէջ չափէն աւելի Հրեաներ կան, որովհետեւ շատ մը շահաբեր և պատուաբեր ասպարէզք փակ են Հրէից առջեւ, և որովհետեւ կարգ մը արդելիչ օրէնքներ ամեն քայլափոխին մէկ մէկ դժուարութիւն կը յարուցանեն Ռուսիոյ Հրէից դէմ։ Պ· Պոլիէօ կը հարցնէ որ եթէ Ռուսիա հակահրէական հին օրէնքներն ի կիր առնուլ պիտի սկսի, ի՞նչպէս կարելի է որ մի քանի ամսոյ միջոցին երկու միլիոն Հրեաներ տեղ դտնեն Արեւմտեան Ռուսիոյ քանի մը քաղաքաց մէջ։ Արդեօք Քրիստոնեայք իրենց ընակավայրերէն մեկնելով տե՞ղ պիտի տան Հրեայս։ Ոչ, ոչ։ Ռուսական ոստաններ որք արդէն կիսովին կամ երկու-երրորդ մասամբ հրէաբնակ են, բոլորովին հրէական քաղաքնե՞ր պիտի դառնան։ Արդեօք 300 կամ 400 հազար ազգատ ընտանիքներ այս քաղաքնե՞րը պիտի դրկուին Ինֆլուենցայի համաճարակէն անմիջապէս ետքն, և երբ Հնտախտ կը սպառնայ մեզ։

Հրեայք կ'ամբաստանուին իբրեւ ոչ-արտադրող և սպառող ցեղ։ բայց ռուսական օրէնքներն Հրէից թոյլ չեն տար դնել կամ վարձու բռնել ագարակներ, արտեր, հող՝ ի մի բան։ Հրեայք կ'ամբաստանուին ցեղային խտրութիւն իգործ դնելնուն համար, բայց իրենք ալ՝ Ռուսիոյ մէջ՝ նախակրթարաններէ, միջնակարգ վարժարաններէ և Համալսարաններէ կը մերժուին, և կ'արգելուին Տէրութեան ամեն կողմ տարածուելէ։ Միթէ քաղաքական տեսակէտով խոհեմութի՞ւն է, կը հարցնէ ֆրանսացի հրապարակագիրը, Ռուսիոյ թշնամի ընել չորս-հինգ միլիոն մարդիկ (Հրեաները), Գերմանաց և Լեհաց հակառուս տարրերուն վրայ բարդել հակառուս հրեայ տարր մ'ալ, և Հրեայները կեդրոնացնել Ռուսիոյ նուազագոյն ռուսաբնակ, նուազագոյն ռուսատարր մասին մէջ, այն է՝ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ սահմանաց վրայ։

Ռուսիոյ ամենէն աւելի բարեկամութիւն ցուցնող եւրոպեան թերթեր անգամ չեն կրնար արդարացուցիչ բան մ'ըսել Հրէից դէմ որոշեալ և արդէն մասամբ գործադրեալ խստութեանց վրայ։ Առ առաւելն չեն հաւատար այս մասին հրատարակեալ տեղեկութեանց։ Բայց Փեթերսպուրկէ ղրկուած կառավարական հերքմանց հակառակ, Թայմս կը պնդէ իւր հաղորդած տեղեկութեանց ճշդութեան վրայ, և կ'ըսէ թէ միայն բառերու տարբերութեան վրայ հիմնեալ են ռուսական հերքումները։ Նոր Ո-ւ-ս չպիտի հրատարակուի Հրէից դէմ, այն գերազանց պատճառաւ որ ժամանակաւ հանուած եւ իբրեւ չափազանց խիստ չգործադրուած Ո-ւ-սներն են որ քիչ քիչ ի կիր պիտի առնուին Հրէից դէմ, և արդէն դաս զգալով Ռուսիայէն շատ մը Հրեաներ Հիւսիսային Ամերիկա և ձէղպիլը դաղթելէ կը պատրաստուին։ Ի հարկին «մարդասիրական» պաշտպանութիւններ ստանձնող կառավարութեան մը այսչափ բացայայտ կերպիւ ի գործ դրած խստութիւնք արդարեւ նշանակելի երեւոյթ մ'են։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԻ ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՑ ԱՆԳԼ· ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՑ

Ի խնդրոյ անգլիացի վաճառական դասուն, Անգլիոյ հիւպատոսք կը շարունակեն մանրամասն տեղեկագրեր ղրկել իրենց պաշտօն վարած տեղերուն առեւտրական և արհեստական վիճակին վրայ։ Տրապզոնի հիւպատոս Պ· Լոնկուորթ Տրապզոնի Նահանգին անցեալ տարւոյ վաճառականութիւնը կը նշանակէ 2,024,115 անգլ· ոսկի արտածութիւն և 2,966,760 ոսկի ներածութիւն, այս Նահանգին մէջ նկատելով Տրապզոն, Սամսոն, Բիզէ, Տրիպոլի, Քիրասուն, Օրտու և Իւնիա։ Այս տարեկան շրջանի մէջ, կ'ըսէ, փոքր Ասիոյ դաւառաց և Սև Ծովու եզերաց արտադրութիւնք անսովոր կերպիւ առատ էին, որով արտածման վաճառականութիւնը բանուկ եղաւ։ Լուբիայի հունձքը շատ յաջող լինելով, արտածութիւնն աւելցաւ։ Տրապզոնի Նահանգէն դուրս հանուած լուբիային կէսը Ֆրանսա ղրկուեցաւ ըստ սովորականին, և անտի ուրիշ երկիրներ ղրկուեցաւ իբրեւ ֆրանսական լուբիա։ Ցօսախ (չիրէ) փայտին արտադրութիւնն աննշան բան էր այս տարի, որովհետեւ Եւրոպիոյ մէջ շահաւոր առուտուր չկայ անոր վրայ։ Իսկ կաղինի արտադրութիւնը գրեթէ կրկնապատիկ եղաւ։ 1889ին իբր 57,560 անգլ· կենդինար (34,531 անգլ· ոսկւոյ արժէքով) ղրկուեցաւ Անգլիա միայն, մինչ 1888ին 9,456 կենդինար միայն ղրկուած էր, (7,565 ոսկւոյ արժէքով)։ Տրապզոնի ճամբով Պարսկաստանի փոխանցիկ վաճառականութիւնն 5,525 կենդինարի առաւելութիւն մը ցուցուց (42,255 ոսկւոյ արժէքով,) գլխաւորապէս կապերտ և չամիչ աւելի խնդրուելուն պատճառաւ։ Բամպակեղէն ապրանաց ներածման մէջ 32,275 կենդինարի (167,820 անգլ· ոսկւոյ արժէքով) առաւելութիւն մը կայ, յորմէ 31,104 կենդինարն (160,867 ոսկւոյ արժէքով) Անգլիոյ բաժինն է, ի վնաս Ռուսիոյ, ըստ որում անգլիացի գործարանատէրք այժմ յաջողապէս կը շինեն ռուսական սուղ տարազներու նմանն, որք Փոմէ, Սէոէց և այլ անուններով կը ճանչուին, թէեւ՝ գոյնի տոկունութեան չնորհիւ՝ գերմանական կարմիր Փոմէ նախամեծաք կը համարուի Անգլիայէ բերուածէն։ Արտածմանց և հետեւապէս ներածմանց առաւելութիւնն արդիւնք էր տեղական հնձոց առատութեան, որոց վրայ պէտք է աւելցնենք Սեբաստիոյ դաշտերէն բերուած ցորենը, Զարշամպայի դաւառին եգիպտացորենը, Գավագի վարսակն և Պաֆրայի ծխախոտը։ Տրապզոնի նաւահանգստին նաւային փոխադրութիւնք կը ցուցնեն 22 նաւերու նաւազութիւն մը (92,919 տակառաչափ տարողութեամբ,) մինչ Սամսոնի նաւահանգստին նաւային փոխադրութիւնք կը ցուցնեն 119 նաւերու առաւելութիւն մը (21,203 տակառաչափ տարողութեամբ)։ Թեւ անգլ· հիւպատոսք իրենց տեղեկագրերով բազմիցս պնդած են որ Անգլիոյ և Սև Ծովու օսմ· նաւահանգստաց միջեւ անգլ· շոգենաւերու միջոցաւ կանոնաւոր երթեւեկութիւնք հաստատուին, բայց անգլ· շոգենաւային ընկերութիւնք ականջ չեն կախած, և անգլ· հիւպատոսաց խորհուրդէն օգտուած է Մէսաժերի Մարիթիմի ֆրանսական ընկերութիւնն, որ ժամանակէ մ'ի վեր շաբաթական կերպիւ շոգենաւ կը բանեցնէ երկու շաբաթն անգամ մը Լոնտոնի և Տրապզոնի միջեւ կանոնաւորապէս։ Պ· Լոնկուորթ տարօրինակ կը համարի որ Սեւ Ծովու օսմ· նաւահանգստաց և Անգլիոյ, ինչպէս նաեւ Հիւսիսային Եւրոպոյ միջեւ նաւային փոխադրութիւնք կը կատարին օտար շոգենաւերով, մինչ դործն արհամարհելի բան մը չէր, քանի որ Տրապզոնի 454,230 կենդինարի տարողութեամբ ներածութենէն 190,412 կենդինարն անգլիական բաժին կ'ինար, եւ 535,274 կենդինարի տարողութեամբ արտածութենէն 102,064 կենդինարն անգլ· բաժին կ'ինար, և կրնար անգլ· շոգենաւերով փոխադրուիլ։ Ցաւալի է նաեւ որ Տրապզոն հանդիպող անգլ· շոգենաւեր կանոնաւորապէս չբանեցէք զատ, ինչ ինչ առիթներով իրենց յանձնառութիւններն եւս ի գործ չեն դրած, որով ի Տրապզոն անգլ· շոգենաւային ընկերութեանց վարկը կոտրած է, ի մեծ ցաւ սրտի Անգլիոյ ազգասէր հիւպատոսին։

* * *

Պէրութի անգլ· ընդհանուր հիւպատոս Պ· Ճ· Էլտրիճ կը տեղեկագրէ թէ անցեալ տարի Պէրութի որպէս Դամասկոսի մէջ վաճառականութիւնը բաւական բանուկ եղաւ։ 1889ի առևտրական ցուցակք զգալի յաւելումներ կը ցուցնեն թէ՛ արտածմանց և թէ ներածմանց վրայ, բաղդատմամբ 1888ի և նախընթաց տարիներու։ Հունձքն առատ էր, և գիները նպաստաւոր լինելով, Աքեալի դաւառէն արմտեաց արտածումը կրկնապատիկ արժէք ունեցաւ։ Այս երկրին օտար երկիրներէ ապրանք դնելու կարողութիւնը բոլորովին կախում ունի իւր երկրագործական բերքերու առատութենէն։ Ի բաց առեալ մետաքսը, բնիկ արտադրութեանց մեծաքանակ արտածման չնորհիւ, կ'ըսպասուէր ներածութեանց առաւելութեան։ Ուրիշ պատճառներ եւս նպաստեցին ներածութեանց քանակութիւնն աւելցնելու։ Դէպ ի վերջ 1889ի լուր ելաւ թէ ապրանաց արժէքը գնահատելու դրութիւնն, որ մաքսատան մէջ տիրող դրութիւնն է, մի կողմ պիտի դրուէր տարւոյս սկիզբէն՝ որոշեալ սակագնոյ մը հաստատմամբ, և վաճառականք հաչիւ ըրին թէ այն սակագնոյ ներքեւ մաքսերն աւելի ծանր պիտի լինին քան այժմեան դրութեան ներքեւ։

Հետեւապէս, ի Պէրութ վաճառականք փութացին մեծաքանակ ապրանք գնել օտար երկիրներէ՝ մաքսային նոր սակագնոյն հաստատութենէն յառաջ վաճառաց ըստ կարի մեծ մթերք ունենալու համար ի ձեռին։ Ուստի, թէեւ 1889 տարւոյն մէջ Անգլիայէն շատ բան գնուած է, բայց այս բացառիկ պատճառն եւս հաշուի պէտք է դնել, յորմէ կը հասկցուի թէ այն առաւելութիւն մասամբ մատացածին բան մ'էր։ Երկրին հարստութիւնը դանդաղօրէն կ'ածի, և ո՛չ թէ բազմամարդութեան ածման հաւասարութեամբ։ Առևտրական շահեր փոքր են, որովհետեւ առանց դրամագլխի փոքրիկ խանութպաններու դալն այս կողմեր, որ քանի տարի յառաջ սկսաւ, դեռ եւս կը շարունակէ, թէեւ մեծագոյն մասն հաղիւ օրապահիկ մը կրնայ ճարել, նոյն իսկ անվերջանալի անանկութեանց օգնութեամբ, որք սովորաբար անհատից մէջ մասնաւոր կարգադրութեամբ կը վերջանան, ի մեծ օգուտ սնանկաց։ Այս մարդիկ իրենք քիչ բան չահելով հանդերձ, մեծագոյն տուներուն վաճառականութեան կը վնասեն, որք կը յուսան թէ այս չարիք իւր դարմանն ալ ինք ստիպի բերէ ի վերջոյ, և բնիկ ազգատ դասեր տակաւ պիտի համոզուին թէ իրենց համար անօգուտ բան է վաճառականութեան ասպարէզի մէջ նետուիլ, քանի որ թէ՛ առեւտրական ձեռնհասութիւն և թէ դրամագլուխ կը պակսին իրենց, և իրենցմէ չատեր հաղիւ թէ գլուխնին ջուրէն վեր բընելու կը յաջողին, և առաջուընէ յուռեգոյն վիճակի մէջ կ'իյնան ի վերջոյ։

* * *

Եթէ այս է Պ· Էլտրիճի յուսահատական նկարագրութիւնը Պէրութի և Դամասկոսի փոքր խանութպանաց վիճակին վրայ, հապա ի՞նչ պիտի ըսէր սուրիական այն վաճառաշահ կեդրոններու առաւելութիւններէն զուրկ դանուող ներքին դաւառաց խանութպաններու վիճակին վրայ։ Թէեւ երկար ժամանակէ հետէ օսմ· դաւառաց մէջ կը պաչտօնավարէ, բայց Պ· Էլտրիճ իրերը չափէն աւելի անդլիական համեստութեամբ կը դատէ։ Չէ թէ միայն Փոքր Ասիոյ և Սուրիոյ քաղաքաց մէջ, նոյն իսկ մայրաքաղաքին մէջ խանութպաններու մեծագոյն մասն այսօր իւր նկարագրածէն տարբեր վիճակ չունին, քանի որ՝ վերջին տարւոյ ընթացքին մէջ՝ եթէ հարուստք աւելի հարստացած են, ազքատք աւելի ազքատացած են, և վաճառականաց ըստորին դասերը կամ փոքր խանութպանք առաջուընէ աւելի անձուկ վիճակի մէջ կը դտնուին, որ կ'արտայայտի սնանկութեանց յաճախմամբ։

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Մինչ Զինաստան իւր դարաւոր թերութեան և անշարժութեան մէջ թաղեալ կը մնայ, քաղաքակրթութեան ճամբուն մէջ ճափոնի ըրած հսկայական յառաջդիմութիւնք ժամանակիս ամենէն հետաքրքրաշարժ երեւոյթներէն մին կը նկատուին։

Աշխարհի վրայ նորագոյն խորհրդարանը ճափոնի խորհրդարանն է· որովհետեւ Միքատոն (ճափոնի վեհապետը) վերջերս եւրոպեան ձեւով Սահմանադրութիւն մը հրատարակեց, որոյ հիմնական տրամադրութիւնն է Մերակոյտի մը և երեսփոխանական ժողովոյ մը կազմութիւնը։

ճափոնի Երեսփ· ժողովը բոլորովին ընտրական մարմին մը պիտի լինի, այսինքն՝ իւր անդամք պիտի ընտրուին ճափոնցի ժողովրդէն, և անդամ մ'ընտրուած Երեսփ· ժողովը չորս տարեշրջան պիտի կրնայ բոլորել, յար և նման ֆրանսականին։ (Անդլիականն եօթնամեայ է, բայց նոյն իսկ Անդլիացիք չափազանց երկար կը գտնեն այս տեւողութիւն, և հինգ կամ չորս տարւոյ իջեցնել կ'առաջարկեն։)

ճափոնի Մերակոյտն աւելի մանուա ծապատ կազմութիւն մ'ունի· որովհետեւ օրէնդիրը փափաքած է ժառանգական սկզբունքն հաշտեցնել ընտրական սկզբունքին հետ։ Կայսերական գերդաստանի ամեն անդամք ցկեանս անդամ են Մերակոյտին։ ճափոնցի ազնուականութեան մէկ մասն իրաւունք ունի իւր մէջէն անդամներ ընտրել Մերակոյտին։ Այս ընտրեալ անդամք եօթն տարի կը պաչտօնավարեն։ (Ակովտիոյ ազնուականութեան կողմէ Անդլիոյ Լորտերու փողովոյն անդամ ընտրուած սկովտացի Լորտերու դրութենէն առնուած պէտք է լինի։) ճափոնի Մերակոյտին մէկ մասն ալ կը կազմուի այն անձերէ զորս քաղաքապետութիւնք կ'ընտրեն, իւրաքանչիւրը մէկ մէկ անդամ, և ընտրելին իւրաքանչիւր քաղաքապետական շրջանակի մէջ առաւելագոյն տուրք վճարող 15 անձանց մէջէն կ'առնուի։ Վերջապէս, Միքատոն ինք իրաւունք ունի նշանաւոր գիտունները, դրագէտները, կամ Տէրութեան կարեւոր ծառայութիւններ մատուցանող անձերը ցկեանս անդամ անուանել Մերակոյտին։ Այս եւս եւրոպեան դրութեան ճիշդ հետեւողութիւն մ'է։

ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ԴԼԳԲԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թունաստանի պատերազմական նոր նախարար Զօր· Զանքատօ այս պաշտօնն ինչ ինչ պայմաններով ընդուներ է, որոց հաւանութիւն տուեր են Եորկիոս թագաւոր և նախարարութիւնն՝ այսինքն՝ Թունաստանի խաղաղութեան ժամանակի զօրաց թիւն 25,000էն 50,000ի բարձրացուի, եւ պատերազմական կարողութիւնն ալ՝ 100,000ի։ Բաց աստի զօրահանութեան (այսինքն՝ զօրքը շարժման մէջ դնելու) մասին գերմանական մեթոտն ընդունուի, և զՊիրէէն և հելլենական ծովեզերքը պաչտպանելու համար կարգ մը բերդեր շինուին զրահապատ աչտարակներով։

—Սոֆիայէ կը ծանուցուի թէ Զարին սենեկապետ և Փարիզի ռուս դաղթականութեան հանրածանօթ անդամներէն Հէտրոյց իշխան այս օրերս արտաքսուած է Սոֆիայէ, ուր կեցած էր Կ· Պոլսէ վերադառնալուն։ Իւր գալուստ իմացուելուն պէս, ոստիկանք կը ներկայանան և ի սահմանագլուխ կ'առաջնորդեն զինք։

—Սաստիկ ջերմութիւն կը տիրէ Թունաստանի մէջ, և աղետալի չորութիւն մը մեծ վնաս կուտայ երկրին։ Ամեն օր Ամէնքի մէջ տաքը 40 աստիճանի կը բարձրանայ։ Արեւազարկէ մեռնողներ չատ կան, թէեւ երկրին ընդհանուր առողջական վիճակը լաւ է։ Այս տարին շատ ձախող է Թունաստանի անտառաց համար։ զի մինչեւ ցարդ տասն և հինգէ աւելի կը համարուին հրոյ ճարակ եղած մեծ անտառներ։ Ամէնքի մէջ խմելու ջուր գտնել անկարելի է դրեթէ։ Բնակիչք հարկադրեալ են տակառներով ջուր կրել տալ մեծակայ փոքրիկ աղբիւրներէ։

—Այս երկուշաբթի առաջին անգամ լինելով Ֆրանձ Եոզէֆ կայսեր առջեւէն անցան՝ ի Վիեննա՝ Պոսնա-Հերսէքի երկու վաչտերն, որք եկած էին մասնակցիլ ի պատիւ Թագաւոր-Կայսեր ծննդեան տարեդարձին կազմակերպեալ ռազմափորձին։ Աւստրեան լրագրիրք այս զօրաց գալուստը քաղաքական յոյժ կարեւոր դէպք մը կը նկատեն, իբր թէ այսու Տէրութեան և դրաւեալ դաւառաց միջեւ յարաբերութիւնք աւելի կը մտերմանան և կը զօրանան։ Այս երկու վաչտեր ի Վիեննա բերելու համար, աւստրեան կառավարութիւնն հարկադրեցաւ ծովու ճամբով մինչեւ Թրիէսթէ փոխադրել զայս· որովհետեւ Փէշթի Խորհրդարանը սահմանադրական դժուարութիւններ յարոյց այս զօրաց մաճառական հողէ անցնելուն դէմ, ըստ որում յայտ Մաճառաց «օտար զօրքեր» են Պոսնա-Հերսէքի զօրքերը։ Կը յիշուի թէ, արդարև, Մաճառք հակառակած են այս սլաւոնական դաւառաց դրաւման, չուզելով աւստրեւմաճառ Տէրութեան մէջ սլաւոնարրին բազմանալը տեսնել, և այս դրաւման պատճառաւ էր որ հանդուցեալ Անտրաշի կոմս իւր հայրենակցաց կողմէ այնքան քննադատեցաւ։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Վաղը, տիկին մարգիզուհի, պատասխանեց կոմսը ժպտելով, պիտի իմացուցեմ ձեզ թէ ի՛նչպէս եւ ինչո՛ւ համար յանկարծական կերպով որոշեցի թողուլ իմ մենարանս։

—Լաւ· ապահով եմ թէ հետաքրքրաշարժ պիտի ըլլայ ձեր ըսելիքը։ Սակայն զձեզ տեսնելու ուրախութիւնս մոռցնել կուտայ ինձի տան տիրուհւոյ առաջին պարտականութիւնս։ Անուշտ քիչ մը բան ուտելու պէտք ունիք։

—Ո՛չ, տիկին, նախաճաշած եմ։

—Ուրեմն, արդուզարդնիդ ընելէ ուրիշ բան չի մնար ձեզ։ Գացէք հագուեցէք, սիրելի կոմս, բայց մի՛ ուշանաք· անհամբեր եմ զձեզ ժամ առաջ հիւրերուս ներկայացնելու։

Մարգիզուհին սպասաւորի մը դառնալով, ըսաւ։

—Պ· տը Լասէռ կոմսը Աստղկան խուցը առաջնորդեցէք։

Մինչ կոմսն իրեն յատկացուած խուցը կը մտնէր հագուստները փոխելու համար, մարգիզուհին իր հրաւիրեալց կը ծանուցանէր Պ· տը Լասէռի գալուստը։

Գիտնականը ճանչցող մի քանի անձինք չկրցան իրենց զարմացումը զսպել։

—Բայց, յարեց մարգիզուհին, եթէ Պ· տը Լասէռ կոմսը գիտնական մըն է, այսինքն լուրջ եւ մինչեւ իսկ խստաբարոյ մարդ մը, ասիկայ արգելք մը չի կրնար ըլլալ մեր զբօսանաց· մնաց որ, ինքը լաւ նուագել գիտէ եւ շատ կը սիրէ ուրիշներուն երգելը լսել։ Կարծեմ թէ, օրիո՛րդ Էլէն, ըսաւ մանկամարդ աղջկան մը դառնալով, երգելու կարգը ձերն էր։

—Ինքզինքս ծանրէն չեմ քաշեր, պատասխանեց օրիորդը ոտքի ելլելով։ Տիկին մարգիզուհին կը հաճի՞ ըսել ինձ թէ ի՞նչ կտոր կ'ուզէ որ երգեմ։

—Եթէ կը հաճիք, սիրելիս, մեզ երգէիք այն վիպերգը զոր անցեալ օր երգեցիք այնքան սիրուն կերպով։

—Թէ ֆոլէնդրէ էնչ ըսէ էնչ ե՞րգը կ'ուզէք։

—Այո՛։

Մանկամարդ աղջիկը դաշնամուրին առջեւ անցաւ, և սկսաւ նուագել ու հրապուրիչ ձայնով մը երգել վիպերգին առաջին տունը։

Ամբողջ սրահը գովասանական մրմունջներով լցուեցաւ։

—Աքանչելի՛ է, աքանչելի, կ'ըսէին ու կը ծափահարէին։

Երկրորդ մասին սկզբնաւորութեանը պահուն, սրահին դուռը բացուեցաւ մեծ· մի և տը Լասէռ կոմսն երեւցաւ։ Սակայն մարգիզուհւոյն մէկ նշանին վրայ, անշարժ մնաց և ականջ դրաւ մտիկ ընելու համար։

Մանկամարդ աղջիկն սկսաւ երգին երկրորդ մասն, որ աւասիկ·

Դեղ և հրապոյր չեն բաւական
Ամեն իգէր գոհացնելու,
Կոյթատանին մէջ յաղթական
Փայլիլը չէ հաճոյք ազուս։
Աբրոն պէտք են բարձր բարէք,
Սուրբ պալատաց վիրաց համար։
—Սիրել սրբով միշտ երջանիկ—
Դաղտնիքն ըսին ականջս ի վար։

Վերջին ծափահարութիւնք լսուեցան, առաջուընէ աւելի բուռն եւ ցնծագին։

Կոմսն յափշտակուած մտիկ ըրեր էր, մանկամարդ աղջկան դաշն և քաղցր ձայնէն բոլորովին հրապուրուած։ Եւ երբ երգչուհին, պաշտելի երեւոյթով մը, արտասանած էր սա բառերը «Սիրել սրբով միշտ երջանիկ», կոմսն գգացած էր թէ սիրտը թունդ կ'ելլէ։ Միթէ այդ ոտանաւորն իր բոլոր մտածմանց բովանդակութիւնը չէ՞ր։ Այնպէս կուգար իրեն թէ այդ լսած խօսքերը, յատկապէս իրեն համար գրուած էին եւ թէ ծաղկատի աղջիկն իրեն համար միայն երգած էր այդ վիպերգը։

Սակայն մարգիզուհին ոտքի ելած էր։ Դէպի կոմսն յառաջացաւ, ձեռքէն բռնեց եւ սրահին մէջտեղը տանելով։

—Տեարք եւ տիկնայք, ըսաւ, բարեբաղդ կը համարիմ զիս՝ ձեզ ներկայացուցանելով Պ· տը Լասէռ կոմսը, պատուակալնագոյն բարեկամաց մին։

Բոլոր ակնարկները կոմսին վրայ յառեցան։ Երեք չորս անձինք եկան անոր ձեռքը սեղմել։ Իրմէ սպասուածէն շատ աւելի կենդաղագէտ կերպով մը Պ· տը Լասէռ ողջունեց կիներն որք շնորհալի ժպիտներով պատասխանեցին իրեն։

—Բայց այս միւնոյն մարդը չէ, կ'ըսէր ինքնին մարգիզուհին· բոլորովին կերպարանափոխուած է։

Կոմսը երգչուհւոյն մօտեցաւ։

—Օրիորդ, ըսաւ նմա, թեթեւապէս դողդողար ձայնով մը, չեմ ուզեր այստեղ ձեր հանդէսը խանգարել, և շատ պիտի ցաւէի այս տիկիններն ու պարոնները զձեզ լսելու հաճոյքէն զրկելով։ Կը խնդրեմ, օրիորդ, հաճեցէ՛ք շարունակել։

—Այո՛, այո՛, սիրելիդ իմ Էլէն, ըսաւ մարգիզուհին, երրորդ տունը։

Կոմսը մի քանի քայլ դէպի ետ քաշուեցաւ· սակայն այնպիսի դիրքով մը կեցաւ որ կարենար լաւ տեսնել մանկամարդ աղջկան դէմքը ու երեսին բոլոր շարժումները դիտել։

Օրիորդը, բոլորովին կարմրած, երգեց վիպերգին վերջին մասը։

Աննման գեղեցկութեան տէր աղջիկ մըն էր օրիորդ Էլէն տը Նուռամոն։ Ո՛չ բարձր, ո՛չ կարճ, նուրբ եւ շնորհալի հասակ մը ունէր, սիրուն պարանոց մը, հիանալի ուսեր, եւ աքանչելի կոկորդ մը։ Իր ձիւնափայլ կիսաստերկ բազուկներուն ծայրը կ'երեւէին վայելչաձեւ փոքրիկ ձեռներ, նուրբ մատներով՝ վարդագոյն եղունգներու յանգած։

Մազերը, թուխ շագանակագոյն, գլխուն վրայ դէպի վեր ամփոփուած, պսակ մը կը կազմէին այդ խուէլական գեղեցկութեամբ փայլող ճակատուն վրայ։ Բերանը փոքր էր· վարդագոյն շրթունքը, թերեւս քիչ մը հաստ՝ բայց միշտ ժպտուն, սպիտակ ակռայներու երկու շարքերու անարատ կիտուածանկար մը ցոյց կուտային։ Վարդագոյն այտերը գարնանային թարմութիւն մը ունէին։ Քիթը կապարուած էր կարծես անթերի օրինակի մը վրայէն։ Ականջները՝ նուրբ եւ թափանցիկ, այտերուն նման թեթեւ իմն վարդագոյն, երկու հրաշալիքներ էին։

Բայց այդ աղջկան քով՝ յինքն ձգող, հրապուրող, կախարդող բանն էր մանաւանդ իր անմեղանակ արտայայտութիւնն, իր հրեշտակային դիմաց քաղցրութիւնը, և առաւել եւս՝ այն աննկարագրելի բայց պաշտելի նայուածքն, որ, իր արտեւանանց երկար կոպերուն մէջտեղ, դուրս կ'արձակուէր իր խոշոր ու լուսավառ աչքերէն։

Օրիորդ Էլէն տը Նուռամոնի հագուագիւտ յատկութեանց ո՛չ մին չվրիպեցաւ տը Լասէռ կոմսին ուշադրութենէն։

Երբ, քիչ մը վերջը, սրահէն դուրս ելան պարտիզին մէջ պտոյտ մը կատարելու համար, սպասելով ընթրեաց ժամուն, կոմսն իր թեւը Էլէնի կարկառեց։

—Օրիորդ, ըսաւ, հեշտաւոյր ձայն մը ունիք եւ հիանալի կերպով կ'երգէք· զձեզ լսելը երջանկութիւն մըն է։

—Գիտեմ որ դուք լաւ կը նուագէք, պարոն, պատասխանեց օրիորդը· ուստի ձեր գնահատումը պատիւ կը բերէ ինձ· սակայն, պարոն կոմս, անուշտ կը չափազանցնէք իմ տկար արժանիքս։

—Օրիորդ, յարեց կոմսը եռանդեամբ, դուք հազուագիւտ ձիրք մը ունիք զոր մեծապէս կը գնահատեմ· պարկեշտութիւն։

Կենացը մէջ առաջին անգամ ըլլալով Պ· տը Լասէռ փութկոտ եւ հաճոյակատար երեւոյթ մը կ'առնուր կանանց քով։ Սեղանի վրայ սքանչելի զուարթութիւն մը ունեցաւ։ Մարգիզուհին ուզելով իր հիւրերուն ճանչցնել կոմսը, ամեն հնարք ի գործ դրաւ զայն խօսեցնել տալու համար։ Իր հմտութեամբ, խօսելու դիրութեամբ եւ նրբամտութեամբ, Պ· տը Լասէռ ընդհանուրին ուշադրութիւնը գրաւեց եւ զամենքն հետաքրքրեց։

Երեկոյթը պարահանդէսով մը վերջացաւ։ Պ· տը Լասէռ՝ մոռնալով իր տարիքը եւ գիտնականի ծանրութիւնը, ըսաւ մարգիզուհւոյն·

—Զեզ ցոյց տալու համար թէ այլ եւս վայրենի մը չեմ, պիտի պարեմ։

Եւ պարեց։

Պէտք չունինք ըսելու որ օրիորդ տը Նուռամոն մասնաւորապէս առարկայ եղաւ իր հոգածութեանց։

(Շարունակելի)

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՂ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

Լորտ Սալզպերի իւր Լոնտոնի ապարանքին մէջ պիտի ընդունի Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութեանց դեսպանները, դէպի վերջ սեպտ. ամսոյ։ Այս առթիւ ի Լոնտոն կը սպասուին Զօր. ֆոն Բաֆրիվի, և Քալնոքի կոմս, եթէ իւր առողջական վիճակ թոյլ տայ։ Բազաքական մի քանի միջազգային առկախ խնդիրներ կան զորս աչնան մէջ՝ հանդարտ գլխով և լրջօրէն՝ կարգադրել պիտի ջանայ եղեր Անգլիոյ նախարարապետը։ Նոյն տեսակէտով եւրոպեան նոր Դեսպանախորհրդոյ մը գումարումն եւս հաւանական կը համարուի։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Վիլհէլմ Կայսեր սիրալիր ընդունելութիւն ընելով հանդերձ, Ալէքսանդր Գ. չուզեց ֆրանսացւոց սիրտը կոտրել։ Բացառապէս հրաւէր ուղղեց Պուատէֆռ ֆրանսացի զօրավարին՝ ներկայ գտնուելու Նարվալի և Բրանօգ Սէյոյի մեծ ռազմախորհէրուն, զորս կը դիտէ Վիլհէլմ Բ. Ֆրանսացի զօրավարը զօրահանդէսի դայտին վրայ առաջին անգամ երեւալուն առթիւ յոյժ բարեկամական ընդունելութիւն գտաւ Ռուսիոյ Կայսեր էջողմէ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱՅԻՆ

Աւստրիական իշխանութիւնք լուծեցին Թրիէսթի իտալական Ցառաջդիմասիրաց ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, նկատելով թէ այս ժողովոյ մէջ ատենաբանք ոմանք խոտիւ քննադատած են Փբօ Փաթրիա (Վանն Հայրենեաց) անուն իտալական գրական և կրթական Ընկերութեան աւստրեան իշխանութեանց կողմէ լուծումը։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ իրիկուն Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդուեցաւ Դատական և Կրօնական գործոց Վսեմ. Նախարարին մէկ պաշտօնագիրն, ուղղեալ առ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն։

Վսեմ. Նախարարը՝ Եպարքոսական հրամանաւ՝ վերստին կը հրաւիրէ Ն. Ամենապատուութիւնը եւս առնուլ իւր հրաժարականն և յարունակել Պատրիարքական պաշտօնը։

Եկեղեցական Համագումար ժողովն երէկ երկրորդ անգամ ըլլալով ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի և առ ժամեայ ատենապետութեամբ Արժ. Ղեւոնդ վրդ. Փիրղալէմեանի, որովհետեւ ատենապետն՝ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէքսեան՝ բացակայ էր։

Ներկայ էին Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իգմիրլեան, Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, 12 վարդապետք և երկու Աւագ քահանայք։

Յետ սովորական աղօթից ատեանը բացուելով, կարդացուեցաւ նախընթաց նստի ատենագրութիւնն որ վաւերացաւ։

Յետոյ ժողովին ներկայացուեցաւ Բ. Դրան կողմէ եկած պաշտօնագրոյն ընդարձակ պատասխանագիրն, զոր պատրաստած էր ժողովոյ կողմէ կարգեալ յանձնաժողովն։ Երկար խորհրդակցութիւններ կատարելէ յետոյ, ժողովը նոյնութեամբ ընդունեց այդ պատասխանագիրն և որոշեց յանձնել զայն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ Բ. Դրան մատուցելու համար։

Ներկայ եկեղեցականք ստորագրեցին պատասխանագիրն և բացակայք ալ հետզհետէ պիտի ստորագրեն։

Ուսումնական Խորհուրդն՝ իւր անդամակիցներէ Արշակ Յակոբ էֆէնտիի սահմանն պատճառաւ երէկ ի նիստ չգումարեցաւ ի նշան ոգոյ։

Գնալը կղզւոյն Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ միտքն ծանուցանել թէ յառաջիկայ կիրակի օր, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան հանդիսական է Ս. Պատարագ մատուցանել, երգեցողութեամբ յատկապէս հրաւիրեալ ընտրելագոյն և քաղցրաձայն դպրաց դասու մը։ Յատուկ չոգենաւ մը առաւօտուն ժամ 1 ¼-ին Մեծ Կղզիէն Հէյպէլի հանդիպելով Գնալը պիտի ժամանէ և անդ սպասելով ուղեւորները պիտի վերադարձնէ ժամ 4-ին։

Հանգուցեալ Արշակ Յակոբ էֆէնտիի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ առաւօտ ի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ Բերայի ուր փոխադրուած էր մարմինը Գալաթիոփրաքէն։ Խուռն բազմութիւն ազգայնոց յորս կը նշմարուէին երեսփոխանք և ազգ. ուրիշ պաշտօնական անձինք ինչպէս նաև Արեւ. Տնտեսական Միութեան հայ և օտարազգի անդամք՝ փութացած էին ներկայ գտնուիլ իրենց հանգուցեալ բարեկամին և պաշտօնակցին յուղարկաւորութեան։ Ս Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մայր տաճարը նորոգութեան պատճառաւ փակ ըլլալուն, արարողութիւնք կատարուեցան աջակողմեան մատրան մէջ։ Տասնէ աւելի պսակներ դրուած էին դագաղին վրայ, հանգուցեալին ընտանեաց, ազգականաց եւ Տնտեսական Միութեան կողմէ։

Հանդիսին կը նախագահէր Գեր. Սիմէոն Սրքեպիսկոպոս Սէֆէրեան. ներկայ էին նաեւ Գեր. Ալէքսիոս եպիսկոպոս Ճէնեան եւ Սրուանձտեանց եպիսկոպոսները, Արժ. Յակոբ Աշոտ Ծ. վարդապետ, Տ. Մկրտիչ եւ Տ. Սահակ Տ. Սարգսեան աւագ քահանայք եւ այլ եկեղեցական հարք։

Դամբանականը խօսեցաւ Գեր. Սրբուանձտեանց Սրբազան, նկարագրելով հանգուցեալին պարկեշտ և աշխատասէր կեանքը եւ Ազգ. գործոց մէջ ունեցած անձնուէր գործունէութիւնը։

Յաւարտ եկեղեցական արարողութեան, եկեղեցւոյ բակին մէջ գրաւոր դամբանական մը արտասանեց Մեծ. կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեան, իբր հանգուցեալին վաղեմի ծանօթ մտերիմն։ Յետոյ, դագաղն հանդիսաւոր դուրս հանուելով եկեղեցիէն, փոխադրուեցաւ Շիշլիի գերեզմանատունն ուր ամփոփուեցաւ հանգուցեալին մարմինը։

Այլի տիկին Երանուհի Արշակեան՝ իր զաւակաց հանդերձ՝ հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ ամեն անոնց որք ներկայ գտնուած են իր հանգուցեալ ամուսնոյն՝ Արշակ Յակոբ էֆէնտիի յուղարկաւորութեան ու թաղման և իրենց ցաւակցական դիպումանց հաւատարիմ արտայայտած են հանգուցեալին սպակիր ընտանեացը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԻ

Սալիսէի ատենան տրուեցաւ ի Տիարպէքիր զինուորական պիտոյք հայթայթող վաճառական Այլի Բէգա էֆէնտիի և Առողջապահական ժողովոյ թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Իսմայիլ էֆէնտիի եւ Նուրուլլահ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պրուսէյի օսմանեան դեսպան Դարանթոտորի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն դեսպանատան առաջին քարտուղար Ալէքօ պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Առողջապահական ժողովոյ անդամ և առաջին քարտուղարի օգնական Հաճի Ահմէտ Բաղրպ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Առողջապահական ժողովոյ մէջ աւստրիական դեսպանատան ներկայացուցիչ Յոզեֆ. Հակէլի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Երուսաղեմի գերմանական հիւպատոս Պ. ֆոն Թիչէնտորֆի և տեղւոյն իտալական հիւպատոս Կաէթանօ Սոլանէլլի ասպետին։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Առողջապահական ժողովոյ մէջ իտալական դեսպանատան ներկայացուցիչ Պ. Թոսքանիի, նոյն ժողովոյ թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Ահմէտ էֆէնտիի, Երուսաղեմի գերմանական հիւպատոսին թարգման Ֆաղլուլլահ էֆէնտիի և մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան թարգմաններէն Պ. Սոլան.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Առողջապահական վարչութեան պաշտօնեայներէն Լմիլ Թռնաէ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Շիրքէթը Խայրիէի 15 թիւ. չոգենաւին նաւապետ Մուսթաֆա էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց ի Բ. Դուռն և զբաղեցաւ կարեւոր խնդիրներով։ Տրուած որոշմունք յատուկ տեղեկագրով մը մատուցուեցան Վեհ. Սուլթանին։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոյ վրայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԴԸ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Մոսքէօ-ի, պաշտօնական ծանուցուած է Ալթէնքի ռուսական դեսպանատան թէ Ռուսիոյ գահաժառանգ Նիքօլա Մեծ-Դուքսն Յունաստանի մայրաքաղաքը պիտի այցելէ ի մօտոյ։

Իսկ կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատունը տակաւին օր և է զեկոյց ընտացած չէ ի մասին Ն. Կ. Բարձրութեան այցելութեան։

ՀՈԴԵՀԱՆԴՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ

Նախընթաց առաւօտ Ֆէրիգիւղի Լատինաց գերեզմանատան մատրան մէջ պատարագ մատուցուեցաւ ի յիշատակ Խրիմեան պատերազմին մէջ մեռնող իտալացի զինուորաց։ Այս արարողութեան ներկայ էին իտալական դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնատարք և իտալական բարեգործական ընկերութեանց ներկայացուցիչք։ Պատարագէն յետոյ, հոգեհանգստեան պաշտօնմատուցուեցաւ գերեզմանատան մէջ, մարմարեայ մատուռ մը հարձանին առջեւ, որ կը պարունակէ զինուորաց ոսկերոտին։ Իտալական դրօշակը կը ծածանէր մահարձանին քով, որ ծածկուած էր դեղեցիկ պսակներով ու ծաղկեփունջերով։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեռելք և ձիւտք։— Մէքքէի առողջապահական բժիշկէն ու ձիւտէի առողջապահական քննիչէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Մէքքէի մէջ օգոստոս 6-ին հնտախտէ 10 մահեր պատահած են և 7-ին՝ 7 մահեր։ Ի ձիւտէ նոյն օրերու մէջ 18 մահեր պատահած են։

Ինչպէս կ'երեւի, հնտախտն սկսած է տակաւ նուազիլ այդ կողմերը։

Ա-ի-ան Գ-ներ։— Օգոստոս 6-ին Մարտինի ու ձէզիրէի մէջ հնտախտի ոևէ դէպք պատահած չէ։

Եէլդ-ս։— Տէյլի Քրոնիքլի Գահիրէի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Գահիրէի Պուլաք անուն տեղը երեք հոգի անծանօթ հիւանդութենէ մը բռնուեր են։ Բժիշկները քննութիւններ կատարելով հաստատեր են թէ այդ հիւանդութիւն ունի հնտախտի բոլոր նշանները։

—Աղեքսանդրիոյ առողջապահական յանձնաժողովը պաշտօն յանձներ է օսմանեան և աւստրիական պատուիրակաց՝ Պլամֆիլտ ծովակալին հետ վերջնապէս որոշել կարմիր ծովու եղերաց վրայ այն տեղն ուր քարանթինա պիտի հաստատուի։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Մատրիտէն Արեւ. Հեռագրական գործակալութեան հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երէկ ստորագրուեր է կառավարական հրամանագիրն որ Կ. Պոլսոյ սպանիական դեսպան կ'անուանէ զՊ. Ռիւանթա։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՔ

Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը մնտեցած ըլլալով, Դատական Նախարարութիւնը՝ Ն. Վեհափառութեան մատուցուելու համար՝ տումար մը կը պատրաստէ որ կը պարունակէ իրենց պատժոյն երեք չորրորդ մասն աւարտող բանտարկելոց անունները։

ՉՐՀԱՆԿԻՐ-ՁՕՐԱՑ ՎԱՃՏՐ

Չրհանկիր-զօրաց վաչտին պետ Զէչէնեի փաշա տեղեկագիր մը մատուցած է առ Վեհ. Սուլթանն, այդ վաչտի կազմակերպութիւնը բարւոքելու ինչպէս նաև անոր գործելու սահմանն ընդարձակելու նպատակաւ ինչ ինչ առաջարկներ ներկայացուցանելով։ Ասոնց գլխաւորն է, Չրհանկիր-զօրաց քսան կայարաններ հաստատել Դասըմ-Փաչայէն մինչեւ Ալեոյիւբտէրէ և նոյնքան կայարաններ եւս մինչեւ Պոլիս։ Այս կայարանք իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ պիտի գտնուին այն կերպով որ, երբ այժմեան կեդրոնական կայարաններէն հեռու տեղ մը հրդեհ ծագի, կարենան անմիջապէս օգնութեան հասնիլ ցժամանումն կեդրոնական վաչտին։ Տեղեկագիրը կը պարունակէ նաեւ կարգ մը ուրիշ առաջարկներ որոց ընդունելութիւնն ու գործադրութիւնը մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ, մանաւանդ նկատելով որ վերջին ժամանակներս դրեթէ օր չ'անցնիր որ հրդեհ չ'պատահի մայրաքաղաքիս մէջ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԱԿԱՆ ԿԱՐԴԱԴՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

Հ-էէ-Բ կ'իմանայ թէ Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյի ձեռք առած միջոցներու շնորհիւ երկու գիշերէ ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ ոստիկանական նոր տեսակ հսկողութիւն մը ի գործ կը դրուի։

ԵՐԵՔՈՒՂԻՈՑ ԱՐՔԵՊՂԹՈՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԻՒԵՐԸ

Տպագրական Տեսչութիւնն այս առաւօտ թուրք լրագրաց միջոցաւ պաշտօնապէս եւ բացարձակ կերպիւ կը ծանուցանէ թէ տպարանապետք յետաձգեցին պարտին երկաթուղւոյ արքեպիսկոպոսաց վիճակահանութեան թիւերը տպել կամ Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ հրատարակեալ ճիշտ թիւերէն արտատպելով եւ կամ Հանրային Պարտուց վարչութենէն արտօնութիւն ստանալով։ Հակառակ պարագային մէջ, տպարանապետք խստիւ պիտի պատժուին։

ՍԱՄՈՍ ԿՂԶԻՆ

Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Սամոս կղզւոյ ընդհանուր հասութիւնց մէջ մեծ պակաս մը նշմարուած է և թէ այս տարի հնձոց առատութիւն չկայ։ Հետեւաբար Սամոսի տեղական կառավարութիւնն որոշած է խնայողական միջոցներ ձեռք առնուլ եւ միւս կողմէ ներածեալ ապրանքներու վրայ հարիւրին երեք տուրք մը աւելցնելով, եւմտացոյցը հաւասարակշռել։

ԱՅՏԸՆԻ ՆԱՀԱՆԴԸ

Եւմտական Նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Այտընի նահանգին մէջ գտնուած անտառաց ու հանքերու հասոյթն նուազած է, թէ չատ մը ծառեր կտրուելով եգիպտոս և այլուր կը ղրկուին և թէ հանքերու նրկատմամբ եւս ինչ ինչ դեղծումներ կը գործուին, որոշած է կարեւոր քննութիւններ կատարել։ Նահանգին հանքաց տնօրէնն այս պատճառաւ յատկապէս մայրաքաղաքս կոչուած է։ Եւմտական Նախարարութիւնը նոյնպէս որոշած է քննիչ մասնախումբ մը ղրկել, տէրութեան շահերն ապահովելու համար։

ՍԱՐԻՏԱՔԻԻ ԱԶԱՏՈՒՄԸ

Պ. Սարիտաքի, որուն ազատուիլը ծանուցինք երէկ, Թ-ղէի խմբագրատունն երթալով, հետեւեալ գրութիւնը յանձնած է, որ կը վերաբերի իւր արկածին։

Անցեալ հինգշաբթի գիշեր ժամ 3-ին նամակ մը ստացայ Տոքթ. Լարտիէ որ մսյրս կը դարմանէ։ Այդ նամակով կը հրաւիրուէի երթալ Լիւքսէնպուրկի սըրճարանը՝ կարեւոր և ստիպողական գործի մը վրայ իրեն հետ տեսակցելու համար։ Նամակը կը յարէր միանգամայն թէ գրածը կառապանը վստահելի անձ մըն է։ Ասոր վրայ, առանց այդ նամակին կեղծ ըլլալն հասկնալու, ճամբայ ելայ. հետս առնելով բնակած տանս տէրը՝ Անտոնին, որովհետեւ ժամանակն ուշ էր։ Երբ տուներն 30-40 քայլ հեռացանք, մեր դէմն ելան բէվոլվերներով զինեալ երկու աւազակներ, որք իրենց երեսները թաշկինակներով ծածկած էին։ Ասոնցմէ մին կառքի մը մէկ դռնակն և երկրորդը միւս դռնակը բռնելով, հարցուցին թէ Սարիտաքին ո՞վ էր։ Պատասխանեցի թէ ես եմ։ Ասոր վրայ Անտոնին, որ կառքին մէջն էր, դուրս հանելով ճամբեցին, ըսելով որ եթէ ետին նայի պիտի սպաննեն զինքը։ Յետոյ վրաս խուզարկելով, գրպանիս մէջ գտնուած կ ունկոյ մօտ գումարն առին եւ աչքերս կապեցին երկու կանգուն երկայնութիւն ունեցող լաթով մը, պատուիրելով որ եթէ այդ լաթը քակեմ, պիտի ըսպաննեն զիս։ Այսպէս կէս ժամու չափ կառքով գացինք և յետոյ կառքէն իջնելով հինգ վայրկեանի չափ քալելէ յետոյ տուն մը հասանք։ Զարմացած մնացեր էի չգիտնալով թէ ուր կը գտնուիմ։ Երբ տունը հասանք կէս ժամ յետոյ գոնեաք և այլ ըմպելիներ տուին ինձ, սակայն սաստիկ յուզման մը մատնուած ըլլալով, մերժեցի։ Ինձ համար պատրաստեալ անկողնոյն մէջ պառկեցայ։ քովս միշտ մարդ կը գտնուէր։ Աչքերս չէի կրնար բանալ սպասնուելու երկիւղէն։ Յորչափ այդ տունը մնացի, ամեն առաւօտ կաթով խաչուէ, հաւկիթ և միջոցէին ու իրիկուան ալարգանակ, խորոված միս և այլն կուտային ինձ։ Միայն արգանակը ես անձամբ կը խմէի, իսկ միս կերակուրներն ասոնք կը կերցնէին ինձ։ Այս ահարկու վիճակին մէջ մնացի հինգ օր եւ չորս գիշեր։ Զարթեալարթի իրիկուն աչքերուս անցուցին չորս կողմը գոց ակնոց մը։ Յետոյ զիս կառք մը նստեցուցին եւ բաւական ատեն երթալէ յետոյ կառքէն իջեցուցին ու երկու թեւերէս բռնելով Շիշլիի մօտ տեղ մը տարին և «ակնոցդ հանէ՝ ու գնա՛ ըսին։ Ասոր վրայ աչքերս բացի և վախս առանց ետիս նայելու ուղղակի տունս դարձայ վազելով։ Մայրս ու անեցիք իմ ողջ առողջ դառնալս տեսնելով զիս ողջագուրեցին և աղօթքներ ըրին Վեհ. Սուլթանի կենացը համար։

Իմ ամենաջերմ երախտագիտութիւնս կը յայտնեմ առ Վեհ. Սուլթանն, որուն ազդու իրատէներուն շնորհիւ ազատեցայ այս փորձանքէն ու աւազակներու ձեռքէն։ Նոյնպէս շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյի և Բերայի կառավարիչ Հիւսէյին էֆէնտիի, որք ամեն ջանք չ'խնայեցին։

Բարձեալն Աստուած երկար կեանք շնորհէ մեր գործավարութիւն Կայսեր և անսասան պահէ զնա օսմանեան փառապանծ գահուն վրայ։ (Ս-ղ-ի.)

ՍԱՐԻՏԱՔԻ

* * *

Պ. Սարիտաքի երէկ Ոստիկանութեան Դուռը գնաց և անձամբ շնորհակալութիւն յայտնեց Նախարար Նազըմ պէյի։

Թէև ըսուած էր թէ Պ. Սարիտաքի լեզուն բռնուած է, սակայն թերէն, որոյ խմբագիրը անձամբ տեսնուած են հետը, կ'ըսէ թէ Պ. Սարիտաքի արտասանութեան մէջ փոքր թերութիւն մը անգամ նշմարուած չէ։ Միայն ապշած մնացեր է եղեր և ինքզինքը գտնելու համար երէկ էէյպէյի կղզին գնացեր է։ Նազըմ պէյ տեղեկանալով թէ Պ. Սարիտաքի ո՛ր տունը տարուած էր, խուզարկութիւններ կատարել տուած էր, սակայն օր մը առաջ ուրիշ տուն մը փոխադրուած և ծածուկ տեղ մը պահուած ըլլալով, խուզարկութիւնք արդիւնք մը չէին ունեցած։ Կասկածելի տուներն հսկողութեան ներքեւ առնուած էին, և կ'երեւի թէ աւազակներն այս հալածումներուն չ'դիմանալով արձակած են Պ. Սարիտաքին։

Ոստիկանութեան պաշտօնեայք ձերբակալած են այն աւազակներն որք մինչեւ Շիշլի բերած էին Պ. Սարիտաքին։

Ոստիկանութեան պաշտօնեայք նոյնպէս ձերբակալած են Պ. Սարիտաքի հօրեղբօրորդին ժան Քրիքի անուն հելլենացի մը, Ալֆոնս անուն իտալացի մը, Ճաքոմի անուն հելլէն մը և Թանիս անուն իտալացի սափրիչ մը։

Պ. Սարիտաքի հարցաքննուելով ըսած է թէ Շիշլիի կողմը տուն մը դտնուած է, սակայն ո՛ր փողոցն և ո՛ր տունն ըլլալը չէր կրցած նշմարել։ Սենեակը մտնելու պահուն, աւազակներն հրամայած են իրեն՝ նամակ մը գրել, գրաբերին 3000 ոսկի յանձնելու համար։ Պ. Սարիտաքի հաւանելով, աւազակներն այքերը բացեր են։ Յայնժամ Պ. Սարիտաքի տեսեր է թէ սեւ վարագոյրներով և կարասիներով ծածկուած սենեկի մը մէջ կը գտնուի և իւր դէմը կեցած են 8-10 դիմակաւոր մարդեր յոտից ցդլուխ զինեալ և սպիտակ սաւաններու մէջ փաթթուած։

Այդ մարդոց պետն սպառնալով պատուիրեր է իրեն՝ առջեւը նայիլ և նամակն անմիջապէս գրել։ Այդ մարդիկ իրարու ականջն ի վար կը փսփսան եղեր։ Պ. Սարիտաքի այս սոսկալի տեսարանէն ան ու դողի մատնուելով՝ նամակն անմիջապէս գրեր է ուղղեալ առ իւր հօրեղբօրորդին ժան Քրիքի, որ այժմ ձերբակալուած է և հարցաքննութեան ենթարկուած։ Նամակին պատասխանը չառնլով, երկրորդ նամակ մ'ալ իւր ընկերոջ Լորէնցօի գրեր է, սակայն նորէն պատասխան չէ ստացեր։ Վերջապէս աւազակներն արձակեր են Պ. Սարիտաքին ըսելով. «Բարի մարդ մը կ'երեւիս դու. գէթ պիտի արձակենք։ սակայն վերջէն ստակ պիտի տաս մեզի»։

Բերայի ոստիկանաց ժողովոյ նախագահ Հիւսնի պէյ անձամբ կը հարցաքննէ ձերբակալեալները։ Կ'ըսուի թէ ուրիշ անձինք եւս մասնակցութիւն ունին այս գործին մէջ։

ՊԱՃԱՐԱՒՏ Ի ՍՈՒՐԻԱ

Սուրիոյ կուսակալ Մուսթաֆա Ասըմ փաշա իմանալով որ պաճարախտ ծագած է Համս գաւառին Թալէֆ գիւղին մէջ, փութացեր է պէտք եղած հրամանները տալ անոր ծաւալումն արգիլելու համար։ Զինուորական անասնաբոյժ Ահմէտ պէյ որ Ասըմ փաշայի կողմէ Թալէֆ ղրկուած էր, տեղեկագիր մը ուղղելով Ն. Վսեմութեան յայտնած է թէ իրը 567 կովեր մեռած էին Թալէֆ և Մուա գիւղերուն մէջ, թէ պաճարախտը այժմ բոլորովին անհետացած է և թէ ժողովուրդը փայթ չէ տարեր մեռնող անասնոց դիակները թաղելու։

Որպէս զի այս անհոգութեանց պատճառաւ պաճարախտը վերստին չ'ճարակի, Համայի կառավարիչ Նազըմ փաշա թաղել տուեր է անասնոց դիակները և առողջապահական ինչ ինչ հրամաններ տուեր է։

ԵՐԵՔ ՈՐՍՈՐԴՆԵՐՈՒ ԱՐԿԱԾԸ

Այս տուր թուրք լրագիրք Ֆրանսերէն լրագիրներէն բոլորովին տարբեր ձեւով կը պատմեն երեք եւրոպացի երիտասարդներու կիրակի օրը Բէհչատանէի մօտ կրած յարձակման դէպքը։

Ըստ թուրք լրագրաց, այս երիտասարդաց վրայ եկող անձինք ո՛չ թուով ինն են եղեր և ո՛չ ալ զինեալ։ երիտասարդներն երկու շուն և ազատներ սպաննած ըլլալնուն համար, շուներուն տէրը վրանին երթալով բողոքեր է Սբեալ է, կըսեն նաև, թէ երիտասարդներէն մին վիրաւորուած է։ գիւղացի յիսուն իսլամք և յիսուն քրիստոնեայք կը վիրաւորեն։ Շուներուն և ազատներուն դիակները պահուած են իրիւ ապացոյց։

Իտալական Մերակոյտի անդամներէն հաշակաւոր բժիշկ Տր. Ակլօմա մայրաքաղաքս պիտի գայ ի մօտոյ։

—Այս առաւօտ, Բէգրի անուն հայ հռովմէական կաթոլիկ մը Եէնի Շէհիրէն Բերա գնացած պահուն, ճանգան յանկարծամահ եղաւ։ Մարմինը Ս. Յակոբի հիւանդանոցը փոխադրեցին։

—Եւմտական Նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Էնկիւրիի նահանգին հաշուակալութիւնը ցարդ զրկած չէ հարկ եղած հաշուեցոյցերն և թէ ծախուց ու հասոյթից արձանագրութիւնք անկանոն կերպիւ կը կատարուին, յատուկ պաշտօնեայներ զրկած է յԷնկիւրի։ Այս պաշտօնեայք հարկ եղած քննութիւնները կատարելով, հաշուեցոյցերը պատրաստել պիտի տան։

—Սթրաթի անուն ձկնորս մը երէկ ակիչով Մանոլ անուն մարդու մը գլխուն զարկաւ և ծանր վէրք մը բացաւ։ Մանոլ քիչ յետոյ մեռաւ։ Ոստիկանք ձերբակալեցին Սթրաթին։

—Ոստիկանութիւնն երէկ հեռաւոր վայրեր աքսորեց ութ վաղեմի չարագործներ։

—Երէկ գիշեր ի Ֆէրիքէօյ Արապ հասան անուն մարդ մը ձիավարի մը վրան յարձակելով ձեռքի դաշոյնը այս վերջնոյն փորը մխեց։ Ձիավարն, որ քսան տարեկան երիտասարդ մըն էր, քիչ յետոյ մեռաւ։

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ 4.999.500 օսմ. ոսկւոյ 4% Օսմանեան Փոխառութեան գլխամասի առաջին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ օգոստոս 1|13-ին, ըստ ձեւոյ եւ պայմանաց նեւեմոց կայսերական Նախարարութեան մէկ պաշտօնական ազդին, որ մայրաքաղաքիս լրագրաց մէջ հրատարակուած էր 1307 Զիլհիճէ 13 (1306 յուլիս 25) թուականաւ։

ԱԶԴ

ՖԻՒՆԱՐՏ ՇՈԴԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿ.

CUNARD

Marathon չոգենաւը, նաւապետ է. Ֆինկ, Օսէայէն աստ դարձաւ և վաղը, 22 օգոստոս, պիտի մեկնի ի Լիվերբուլ։

Atlas չոգենաւը նաւապետ Պարտօս, Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի օգոստ. 29-ին։

Պէվիլաքուա Լա Մազայի պարտատոմսերուն 7rt վիճակահանութիւնը տեղի ունեցեր է ի Հռոմ յունիս 18|30-ին եւնմանից նախարարութեան մէջ, ձեռամբ իտալիոյ Ազգային Պանքային և ի ներկայութեան Արքայական Գոմիսէրին։

Մեծ բաժինը չհած է 9689 սէրիին 69 թիւը։

Իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մէջ շահած թիւերուն ընդհանուր ցուցակը կարելի է ստանալ Իսգըրն էֆէնտիէն, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, 14, որ պաշտօն ունի յանձնել զայն Պէվիլաքուա Լա Մազայի պարտատոմսերուն տեսարց։

Յառաջիկայ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 18|30-ին։ Իսգըրն էֆէնտին կ'ընդունի պարտատոմսի խնդրանքներն, որուն գինն է 15 ֆրանք մէն մի պարտատոմսի համար։ Այս պարտատոմս ի տես վճարելի է, հետեւաբար կրնայ փոխանցուիլ և կրնայ մասնակցիլ ամէն վիճակահանութեանց (ընդ ամենը 108 վիճակահանութիւնք) կամ իր արժէքը կ'ստանայ, եթէ պարտատոմսին թիւը բաղդաւոր չէ ելած։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՖԻԱ, 20 օգոստ.— Ֆերտինանտ իշխան Արժանեաց ոսկեայ չքադրամը տուաւ առ Պ. Վուլքովիչ, Պուլկարիոյ գործակատար ի Կ. Պոլիս։

—Իշխանն այսօր ընդունեց զՊ. Օ'Քոնոր, Անգլիոյ գործակատարը։

—Կառավարական աղբիւրէ կը հերքուի այն լուր թէ Սոֆիայէ անցնող ռուս բարձրաստիճան պաշտօնատար մը պուլկարոստիկանաց ձեռամբ արտաքսուեր է երկրէն։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 20.—Պ. Ռիսթիչ Պելկրատ վերադարձաւ։ Պատանի թագաւորն երկու շաբաթ եւս կը մնայ ի Նիշ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ՆԱՐՎԱ, 20.—Վիլհէլմ Կայսր այս ռուսական քաղաքին մէջ պիտի մնայ մինչեւ 8|21 օգոստոս։ Յաջորդ երկու գիշերներն ի Կոմանքովօ պիտի անցունէ։ Օգոստոս 11|23-ին Փեթերհովի կայսերական պալատը պիտի ժամանէ, և շաբաթ օր, ճաշէն ետքը, նաւ պիտի նստի Բրոնշթատ երթալու համար։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՔՍԵՐ

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 20. — Ռ-ից մը կ'աւելցնէ ի Ռուսիա ներածեալ շաքարին մաքսը։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊՈՒԷՆՈՍ-ԱՅԷՍ, 20. — Արժանթինի Հանրապետութեան Եւմտական Նախարարը մտադիր է 60 միլիոն տոլարի թղթադրամ հանել, հինգ տարիէն վճարելի։

ԼՈՆՏՈՆ, 20. — Թ-ի հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ ի Մոնթէվիտէօ (մայրաքաղաք Ուրուկուէյի Հանրապետութեան ի Հարաւային Ամերիկա), քաղաքական կացութիւնն յոյժ ծանր է։ Նախագահը զինուորական միջոցներ ձեռք առնուլ հարկադրեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ՓԱՐԻԶ, 20.—Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմին հրաման տրուեցաւ պատրաստ կենալ Մարոք երթալու համար։

—Անգլիոյ Գանձարանի առաջին Լորտ և Երեսփ. Ժողովոյ վարիչ Պ. Սմիթ Փարիզ եկաւ։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԱՏՐԻՏ, 20.—Ինամակալ Թագուհին Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանեց զՊ. Ռուաթա։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՔ

ՎԻԵՆՆԱ, 20. — Տեղւոյս Ֆրանսական դեսպանն երկամեայ արձակուրդ խնդրեց և ստացաւ։ Մի քանի օրէն կը մեկնի։ (Այս կարեւոր լուրը կը պարտինք Արեւ. Հեռ. Գործակալութեան։ Ծ. Խ.)

Ի Մ

Պանք աչ Գոռնո	» »	7
Սօս. Շանմ եվվլէար	» »	4 33
Թրամուէյ	» »	500
Բաւէլի երկաթուղի	Ֆր	77 3/4
Բասնիթուղի Լաֆրոմի	Դ. Կ.	134

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 20 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Իսանթ 3 %	94 37 1/2
» » 4 1/2 %	106 47 1/2
Օսմանեան գանձարանի Սէրի Դ.	18 95
Օսմանեան երկաթուղի	77 50
» Բէյճիի բասնիթուղի	295
Պանք Ոթոման	595 62 1/2
Գրեսի Լիոնէ	782 50
Իտալական Իսանթ 5 %	95 30
Չիլլենական 5 %	474
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	416 87 1/2
Եգիպտական միացեալ	90 37 1/2
Պանք աչ Բասի	830
Օսմ. մեքս. արժեթուղթ	454 37 1/2
Սուէզի ջրանցք	2347 50
Ոպանիական արտաքին	76 1/8
Ռիո Թինթօ	598 75
Մէռիխանօ	710
Զեր Լանարպի վրայ	25 29

Լոնտոն, 20 Օգոստ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. ֆոնտսիրան	96 1/2
Օսմ. » Սէրի Դ.	18 5/8
» » » Ա.	42 1/8
» » » Բ.	24 1/8
» » » Գ.	18 5/8
Փոխառութիւն 1877	103
Պանք Օթոման	13 5/8
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիչէ)	96 7/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	101 3/4
Ցարյա Մոնիէ	84 1/4
Ցօմանիալ (փոխառ. Ռուչիլը)	100 3/4
Չիլլենական 5 %	93 3/8
Մոնտօրալ »	77
Ռուսական 1889	98 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 29

Վիեննա, 20 Օգոստ. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	35 80
» Լեմբերգի բասնիթուղի	126 90
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	113 70

Պերլին, 20 Օգոստ. ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 45
Բուլղ թղթագրամ	245 50
Օսմանեան երկաթուղի	80
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ.	18 70

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԶԱԿԱՏԱԳԻՐ

Աչազուրկ վիճակի մէջ գտնուող մարդ մը անցեալն յիշատակներովը կ'ապրի եւ կը միսիթարուի. եւ երբ մարդ անցեալը կը պրպտէ, պատուական դասեր կրնայ քաղել, յաճախ ոչ եւս իրեն այլ ուրիշներու համար։

Ներուի ինձ ուրեմն յիշատակել ատ անցեալն զէպքերէն մին, իրական դէպք մը, որոյ դիւացաղն եղած է մէկ բարեկամս. երիտասարդ եղբարքս օգտակար խրատ մ'առնուն անկից թերեւս։

Կարելի է Մեծ. Տոքթ. Ասլանեան, որ Ուրժանտրբր Գ-ը, յ...թեան վրայ խիստ հետաքրքրաշարժ նկարագրական յօդուածներ ի գիր առաւ պատուարժան Երէր-Գ-ոնի համար, ճանչցած լինի Պուէնոս Այրէս (Բարի օդ) մայրաքաղաքին մէջ Թոպալտ անուն ընտիր բարեկամս որ, իր իրաւագիտական ուսումները կատարեալ յաջողութեամբ ի Բարիզ աւարտելէ վերջ, վերադարձաւ իւր հայրենիքն, ի Հարաւային Ամերիկա, ուր այժմ հռչակաւոր փաստաբան եւ մեծափարթամ կալուածատէր հանդիսացած է. այլ իւր վերադարձին, իւր հայրենիքը դեռ հազիւ մի քանի դողդոջ քայլեր առած լինելով քաղաքակրթութեան լուսափայլ շաւղին մէջ և ինք համեստ կացութեան տէր ընտանեաց գաւակ լինելով, առաջին մի քանի տարիները մեծ նեղութիւններ կրեց եւ մինչև իսկ պարտաւորեցաւ, իրեն և իւրայնոց օրապահիկն հայթայթելու համար, ֆրանսերէն լեզուի դասախօսութեան ըսկսիլ հարուստ ընտանեաց մէջ. ի միջի այլոց, աշակերտուհի ունեցաւ յոյժ գեղանի և կարի վառվռուն օրիորդ մը, Բաշէլ անուն. Թոպալտ որ խիստ պարկեշտ և իւր բարի անուան անեղծ պահպանման խիստ նախանձախնդիր էր, ի սկզբանէ անտի դասաւանդութեան, խնդրեց օրիորդին մօրմէն որ բարեհաճի ներկայ գտնուիլ դասի ժամերուն, բայց մայրը կատարեալապէս վստահ իւր աղջկան համեստութեանն և դասախօսին բարոյականին վրայ, մի քանի անգամներ ներկայ գտնուելէ վերջ, անօգուտ համարեց այդ զգուշութիւնը։

Բաշէլ հսկայաքայլ կը յառաջդիմէր ֆրանսերէնի մէջ և քիչ ժամանակէն նամակ մը ներկայեց ուսուցչին ի սրբագրութիւն, նամակ զոր պատրաստած էր, կ'ըսէր, իւր տարաբնակ եղբօր ուղղելու համար, այլ նամակ սիրաշունչ, տարփալից. Թոպալտ այդ գիրն ուշի ուշով կարդալէ վերջ, պատուեց զայն, ըսելով թէ այդ նամակ եղբօր մը գրուած լինելու ոճը չունէր բնաւ. յայնժամ Իաշէլ ակնարկով մը, որ ամբողջ խոստովանութիւն մը կ'արժէր, հարցուց թէ այդ ոճով որո՞ւ պէտք էր գրել. դասախօսը խոհեմութիւն համարեց չ'պատասխանել. արդէն ժամանակէ մը հետէ կը նշմարէր որ օրիորդը, դասատուութեան պահուն, շափազանց յուզեալ և տագնապալից կը լինէր միշտ. իւր վարանումներն օր ըստ օրէ որոշ գոյն մը կ'առնուին Իաշէլի առերեւոյթս անմեղ բայց նշանակելից շարժումներէն և խօսքերէն. այն վերջին յայտարարութեան վրայ բան մը միայն պարտ էր ընել, պատրուակ մը դասախօսութեանը վերջ տալ, ինչ որ հաստատապէս ի գործ դրաւ։

Երեք օր վերջ Բաշէլի հայրն եկաւ գտնել զինքը, յայտարարեց թէ իւր դասերէն զրկուին այն ատենման ցաւ պատճառած էր իւր դստեր, մինչ զի հիւանդացած էր այդ պատճառաւ, և թախանձագին խնդրեց վերսկսիլ դասերուն. Թոպալտ զինքն ուղղեց աշակերտուհւոյն. «Բաշէլ, կարծեմ գուշակեցի քու զգացումներդ եւ կը խոստովանիմ որ իմ սիրաս եւս լիովին կը բաժնէ նոյն զգացումներն. այլ որովհետեւ առաքինութիւնը միայն պարտի միացնել սոյն երկու սիրաւոր սրտերն եւ որովհետեւ մեր երկու ընտանեաց ընկերական վիճակներն անհաւասար կերպիւ կը տարբերին, միակ լուծումը մը կը տեսնեմ մեր երջանկութեան իրագործման. պաշտելիս, հարկ անհրաժեշտ է որ հեռանամ մի քանի տարիներ և պատուոյ ու վայելուչ վիճակի տէր լինիմ ի Փարիզ. այսպէս կ'ընէին, յաւելեց, Ֆաշկրաց ժամանակ, երբ աննշան զինուոր մը կ'ուզէր իւր ճակատագիրը միացնել ազնուազգի օրիորդի մը հետ, կ'ընթանար պատերազմի դաշտն և, իւր արիւնահեղ քաջութեամբ, կ'արժանանար իւր սիրելւոյն ձեռքին։—«Այսն որոշման, որ տարիներով պիտի անջատեր զիրենք, մեծապէս ընդդիմացաւ Բաշէլ. Թոպալտ կոչում ըրաւ իւր բանավարութեան. «Մեծ բարիքները, յարեց, գրեթէ միշտ մեծ զոհողութիւններով ձեռք կը բերուին, այո՛, պէտք էր որ մեկնէր ի Փարիզ ուր հռչակ և դրամ պիտի չահէր, ինչ որ իրենց միութեան դժուարութիւնները պիտի հարթէր, հարթելով իրենց ընկերական պայմաններուն տարբերութիւնը.»

Բաշէլ պարտաւորեցաւ համակերպիլ.

Հասաւ մեկնելու մի օրն և մեր դիւցազնուհին, ազգական տիկնոջ մը հետ, ողջերթ մաղթել գնաց իւր սիրելւոյն. այն հրաժեշտ կարի սրտառուչ եղաւ բնականաբար. խեղճերուն սիրտն ուժգնապէս յուզեալ կը տրոփէր սաստիկ. ապահովէին իրենց սիրոյն վրայ, բայց մարդկային ճակատագրին մէջ անակնկալ, անստուգութիւնն յար չի՛շխեր միթէ. պահ մը երկու խոստացեալք մեկուսացան շրջենարին եզրն. աչքերնին յառեալ յերկինս, ձեռք ի ձեռին, յաւիտենական հաւատարմութեան և սիրոյ երդումներ կը փոխանակէին. մեկնումի վայրկեանը կը մօտէր. շառաչուն սուլման ձայնն յետաձմեաց ուղեւորները կը հրաւիրէր ի նաւ. նաւապետը կուտար վերջին հրամաններն և նաւաստիք վերջին պատրաստութեամբք կ'զբաղէին. ո՜ սոսկալի վայրկեան բաժանման երկու սիրայօդ սրտերու. խանդավառ երիտասարդը կարի յուզեալ և դողդոջուն ձեռներով ուզեց մատանի մը անցընել իւր պաշտեցեալ Բաշէլի մատն ի նշան ամուսնական խոստման... աւա՜ղ, մատանին ինկաւ ծոցն. անիւները կը պատրաստուէին շարժիլ մեծագղորդ. սոյն հոգեհատոր խօսքերով պարտաւորեցան բաժնուիլ, շատ մը քաղցր խօսքեր շռայլելով միմեանց. Բաշէլի վերջին խօսքերն ի խորս տպաւորեցան Թոպալտի զգայուն սրտին մէջ։

Նոյն երեկոյ դիպուածաւ Բաշէլի ընտանեաց ազարանքը մեծ կոչունք մը կը տուէր. սեղանին վրայ, ի միջի այլոց, բերուեցաւ ահագին ձուկ մը և Բաշէլ, որ կը յիշէր պատմութիւն մը զոր կարդացած էր, սոյն դիպուածը ճակատագրական բան մը կը սպասէր. գ'ըղձար, յիշելով թէ ինչպէս Գոնդար, Ֆրանսիոյ թագաւորն, Ֆիլիպ Գեղեցիկ թագաւորի հետ սեղանի նստելու ատեն, ձուկ մը բերեր էր իրեն, ինչպէս նաեւ Ֆրանսիսկոս Ա. Ֆրանսիսի թագաւորն, Կարոլոս Ե. Գերմանիոյ թագաւորի հետ սեղանի նստելու ատեն, ձուկ մը բերեր էր իրեն։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

4

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐԻՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇԻՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն զարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած թասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000

ՄԱՐԻԹԱՑՄ.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտուլի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվգաիինէ պուլունճադ ասաքիրի Նահանէ իչին միապայա օլունճադ սիպիր եաղը, սապօն, սոդան, իւղիւմ, զէյթուն եաղը, կաղ, էրզ, նանը ազիզ, տէօրիւլմիւշ հընթամ, քէսմիւր, ֆասուլիա, մագարնա, չիրիյէ, թուզ, բաթաթէսին աղօսթօսըն սէքիզինճի չարչէնպէհ կիւնիւ պիլմիւնադասա գարարը գամիսի միրիկէճէկի վէ իրմէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապալ օլունճադը ճիհէթլէ իմասընա թարիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվգաիմամի տարիբէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 աղուստոս 1890 474
Նո. 31 2—2

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տարեցոր Ամերի ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղէնաց, է գառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմամբ կլմնալեց վառ ու ապականեալ օգերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ սեղդ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ դեղութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օգին մէջ լղացող թունաւոր անջրպետի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց սա անուններն տրուած է։ ջերմն և սարուտ, թոգուտ ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մոգեսային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեծաքանչ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց տարեանցներէ և ալանեներու ծակտիկներէն ելեալ թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն ըստաւութեամբ։

Ամերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ընդէ այդ գառնաբոյր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սաուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտ ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համաձայն գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ Ի Ղալաթիա և. Պոլսոյ։ 203

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՊԵՆԱՒՔ

Ծրթ-նէ-Ա՝ Ամէլէր, Կ. Պոլսոյ և Օսմանյան Ազգեր

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԼԷՐԸ

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէբմն	3200
Անէնէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանտեր	1700
Աբօլլօ	1500	Սիդանս	2200	Բլաիւ	1500
Արկս	300	Կօզը	1500	Բոլը	1000
Արիոգօ	4000	Պրոսնս	2200	Գուիդս	2800
Պասանս	3000	Հիբս	2000	Բիալիթ	4400
Պօրտսինս	220	Հիսալկս	3000	Լինսլէյ	3200
Պլանս	2000	Հինսու	7000	Լոլը	3000
Պէֆիլը	8800	Հանգէր	1200	Լոմէս	3500
Գէլբ	2600	Լանկս	5000	Լոզարիս	3500
Գալիբաս	2500	Ճիրնս	2300	Մայէրս	4000
Գամէս	2100	Քէլլս	2000	Մանդիսկս	8200
Գաբս	2000	Քորբին	4200	Պարֆս	2000
Գոմս	2700	Քոմֆս	2200	Միրիս	2000
Զիբակս	5000	Լէս	2000	Մորէնս	4300
Գէլս	4500	Լէբանթս	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլբրաս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրս	1200
Տէգ	2500	Մարս	1500	Թրիսս	2800
Տամին	2500	Մարէնկս	4800	Թորբիս	900
Տուբ	4800	Մարգէլլ	6500	Ուրպին	5000
Տրաբ	2100	Միլ	2000	Վոլֆսբրս	5000
Էպինամ	1600	Մարբին	3100	Եէս	3600
Էլիսբաս	3000	Նէլ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆանիս	200
Տրաթս	2600	Սիթելլս	5000	Հրմզս	200
Ֆարբան	800	Սդրանս	4500	Զէրս	140
Ֆիս	700	Սդրս	2000	Մոսքիթս	120
Էմիրբրն Մանարք					8000
Բրբտիրն Մանարք					8000
Լիդիբն Մանարք					8100

Օգրանդս չոգենաւը, նաւապետ Ռիբէլիթ, ընդհանուր վաճառքով Հբլէն ասա հասաւ։

Ուղեւորներս համար ամէն դիմումներ կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. Հիլ & Եիս Ռիսօ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

11

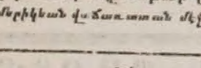

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվերնուլ և Մէլբուրնի Դէջ Բանալ ընկերաւ

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Գանգես	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերս	4000	Սայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Կէրթիս	3000
Սէսոսդրէս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լօրիս	800
Մարսալա	3250	Օրիսա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՀԷՆՐԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
99 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ.

ՇԱՆԹԱՀԱՐՈՂ ԹՈՐՏ ԹՐԱՑԲ

ԳՈՒՍՈՅԻ ԿՈՏՈՐԻՉԸ

Կ'ոչնչացնէ մուկ, խըլուրդ, կուզ, աղուէս, եւ կրծողներու ամէն դասը։

Ուրիշ ամէն արտադրութիւններէ գերազանց։ Աննման յաջողութիւն։ Առէք եւ դատեցէք։

Միակ արտադրութիւն որ չպարունակեր ո՛չ փոսփոր, ո՛չ արսենիք, ո՛չ ադրիքնին, ո՛չ ֆոսֆ-պէյէն, ո՛չ ուրիշներ։ Ո և է վտանգ չունի ընտանի անասնոց համար։

Բարեզի 1889ի Ցուցահանդէսին մէջ առաջին մրցանակ եւ ոսկի շքադրամ

ԱՆՆԱՀՄԱՆ ԿԵՐՈՎ, ԿՐՆԱՑ ՊԱՀՈՒԻ.

ԳՈՐԾԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԻՆ

ԱՐԴԻՒՆԵՔԵՆ ԱՊԱՀՈՎ.

Անվրդով և անմնան միջոց՝ բնաջինջ ընելու համար կրծող անասուններն որք ամէն բան կ'ոչնչացնեն և կը լափեն տուներու, հիւանդանոցներու, զօրանոցներու, ագարակներու, մաքսատան, նաւարանաց, ո և է հաստատութեանց, գործարաններու և դաշտերէից մէջ։

1889 դեկտեմբեր 24ին, Լինդրի [Անգլիա] նահանգին բնակարանները և դաշտերը արշաւեցին միլիոնաւոր մուկեր, որք մինչեւ իսկ ագաբները կը խածնէին։ Լինդրի նահանգային խորհուրդը, ժողովի գումարելով անցեալ դեկտեմբեր 2ին, արշնեստից և երրորդագործութեանց վարչարար այդ անասունները ոչնչացնելու համար ընդունեց ԹՈՒՏ ԹՐԱՑԲ անմնան բաղադրութիւնը, որ մէկ քանի օր յետոյ դիտական ճշմարիտ յաջողութիւն մը ունեցաւ և բնաջինջ բրաւ անասունները։

Թարբրիոյ, Գուլլարիոյ, Լուսմանիոյ և Յուսնասանի համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՄՈՒՆՏ ՖԱՐՈՒԱՆԱՆ, անգլիական ընդհանուր մթերանոց, 95, 97, Եիւբսէբ-Դալարբրմ, Վ.ղիվատա, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

10

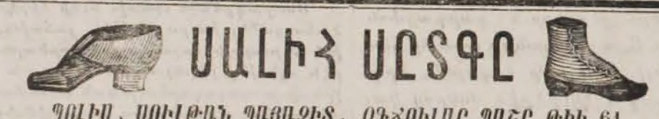

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊԱԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԴՃՈՒԼՈՒ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յամախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու ժամանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւ համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
140	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէտ կալոշ գամով	150	թէլաթին և ուզտի մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կոշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 143 3—24

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԱԲԲԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԸՆ ՕՄՈՒՏ ԻՒՂ

ԻՊՈՓՈՖԻԹ ՊԷ ՀՈՎ Ի սորոյ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չարի անսորժամամ է
Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբրեֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղատութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԻԼ ԵՒ ՀԻՐԶԼԻ 105

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ — L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՊԻՒԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱԿԱՆՋԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 80,000,000 Ֆրանք
ՄԻՆԵՎՆ ՏՈՒԱԾՈՒ ԵՂԱԾ Վ.ՀԱՐՄԱՒՈՒԽ 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արդէն զարգացուցած մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել գրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բաղմագիմի են, ինչպէս շարժական արժէքից և փոխ տրուած գրամագլխոց ապահովագրութիւն, կարուսելայ գրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւն և գլխաւորաբար փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած գրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան ապառիկ ծերութեան համար, ցեկեռքս եկամուտներու կազմութիւն։ Ի մի քան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յուլիսի 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ Գարու, Պոլիս։

5

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒԿՔԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՅԺ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնք գիւրին. Կ'արգիլէ մազերու թափիլը. Հետզհետէ բալց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմաձեւ է.

ՆԵՐԿ ԶԷ ԶԷ ԱՅՍ

Փափաքեալ ազդունքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ
10—15 օր լեայ

Ահն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մնատանջութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԻԴՏՈՒԹԻՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԴԱՄԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՀՈՒՄԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուբրիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՄՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒԱՆԱՆ, Մթերանոց անգլիական, Վ.ղիվատա. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 106

ԻԼԱՆ

Այս Սոֆիա ճատաէսինէտ Սագա չէշմէսինի թիսայիրնէտ մուգատէմա իրանլըլար թարաֆընտան թէքբէտ վէ մէքթէպ ինշլար իչիւն իլթիզա օլունան Մուխթար պէյ գօնայը նամը իլէ մարուֆ օն պիր պին տէօրթ եիւզ զբրա աթիզ ապասը հավի գտտիմ պիտա տարբլամագտա տրը.

Մէգբիւր սրա եէրէ Պոթան մանչլէքինի մախսուս օլան սուտան մատա պիր մասուրա մանլէգիդի տաթի հավի օլուպ չիմտիրիք իբի պին սամայը լիրատնա թարիպի պուլունարդնատ իշգուն թէմմուզը բուամնին իսպիթատնատան ալթմշ պիր կիւն խիթամնա գատար եմրի միւզայիսէնինէ սէվամ օլունճադ տրը։

Մուտատեթի մէգբիւրէ զարգիքատա թարիպ պուլունան զէվթրին վայիտ խանընատա իսան թիւճճատար միւթեպէրարդնատան էմրին իւլթիւճարդ համի Միրզա Շեֆի ազատա նախատ եմնի մէգբիր խանտա «Ախթէր» զարզիթատը իտարէսինէ միւրաճաաթ պայրամարդատրը իլան օլունուր։

209 17—30

Խմբագրատեր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. ԱՐԵՒԵԼՔ Ի ԼՈՒՍԱՒՈՐ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԹԱՑՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵԼԻԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1890 Օգոստոս 8 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Բոլոր կէր-կէ օրերէն) Եր-ոդ-կ-ն եղբէրն կ-մ-ոբլ էջէն ը-ջ-էնաաաց Ե.Ր.Ե-Ե-Ր-Ե-ն Ա. Ե.

11 25 ԵԷՆԻՄ. Մէզարդ. Պէզիւք. Թարդ. Եէնիք Պէյաճ. (ԵԷՆԻՔԻՆԻ ՇՈՒՆԵՐԸ հետ պիտի հաղորդակցի) 21
12 15 ԵԷՆԻՄ. Մէզդ. Պէզ. Թարդ. Եէնիք. Պէյաճ. Ի. Հիսար (Ամենաուտ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
12 50 Ի. Ա. Գավագ Մէզդ. Պէզ. Թարդ. Պէյդոզ մինչև Գանտիլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գէր. Պէնիք] 17
1 — ԵԷՆԻՄ. Մէզարդ. Պէզիւք. Թարդ. Եէնիքէն Սիթէն. Միրկ. Պէյաճ. Ի. Հիսար (Ամենաուտ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
1 45 ԵԷՆԻՄ. Մէզարդ. Պէզիւք. Թարդ. Եէնիք. Պէշիք. (ԵԷՆԻՔԻՆԻ շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները մինչև Պէշիք պիտի հանդիպի) 32
2 25 ԵԷՆԻՄ Սիթէն. Միրկէն Պէյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուրբ. Օրթ. Պէշիքթաշ (բացի ուրբաթէ) 21
2 45 Ի. Ա. Գավագ Եէնիմ Մէզարդ. Պէզիւք. Թարդ. Պէյդոզ Ի. Պաշէ Զուպ. Գանբրնա Ա Հիսար Գանտիլ. Պէշիքթաշ. (ուրբաթ օրը ժամ 2 15ին ԵԷՆԻՄ էն պիտի մեկնի) Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլէր Գուզկ. 20
3 — ԵԷՆԻՄ. Մէզդ. Պէյ. Թարդ. Եէնիք. Սիթէն. Միրկ. Պէյաճ. Ի. Հիսար. Պէպէք [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթները Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. 28
4 15 ԵԷՆԻՄ. Մէզդ Պէզիւք. Թարդ Եէնիք. Սիթէն Միրկ. Պէյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք 33
5 45 ԵԷՆԻՄ Մէզարդ Պէզիւք. Թարդ Եէնիք. Սիթէնեա Միրկ. Պէյաճ. Ի Հիսար. Պէպէք Ամով Գուբրէ Օրթաք. Պէշիկ. 25
7 — ԵԷՆԻՄ. Մէզարդ. Պէզիւք. Թարդ. Պէյդոզ Բաշտ. Եէնիք. Զուպ. Գանբրնա. Միրկ Ի. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Պէշիկ. Բէշ և եշ. օ. Երը Զպաթաքը եւս պիտի հանդիպի 1
8 5 Ա. Ի. Գավագ Եէնիմ Մէզարդ. Պէզ. Թարդ Եէնիք. Սիթէնիա Միրկ. Ի. Հիսար Պէպէք. Ամով. Գուբրէ. Օրթ. Պէշիք. 32
10 — Մէզարդ. Պէզ. Թարդ. Եէնիք. Միրկ. Ի. Հիսար Ամով. Օրթաք. Պէշ. Բէշ և եշ. օ. Երը Զպաթաքը եւս պիտի հանդիպի 34

Արնաւուտքէնէն կամարքէ էջէնաց ջրէնաաաց

11 30 Պէպէք Ամով. Գուբրէ. Օրթ. Պէշիք. 20
11 55 ԵԷՆԻՄ. Սիթէն. Միրկէն Պէյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուբրէ. Օրթ. Պէշիք 25
12 — Ի. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. 2
12 30 Պէպէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. 25
1 10 Ի. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուբ Օրթաք. Պէշիքթաշ Գագ. 1
1 45 Միրկ. Պէյաճ. Ի. Հ.սար Պէպէք Ամով. Գուբրէ Օրթաքէրդ Պէշիքթաշ 23
2 35 Պէպէք Ամով. Գուբրէ. Օրթաք. Պէշիք. Գագ. (Ուրբաթները 2 45ին) 2
3 — Պէպէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշ. Գագ. (ուրբաթները ժամ 3 15ին) 21
4 — Պէպէք Ամով. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. 23
4 45 Պէպէք Ամով. Գուբ Օրթաք. Պէշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ի. Հիսար Զէնկ. ուզդ. կմրջ. բացի ուրբ.է 33
11 10 Պէպէքէն ուզդակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Ի. Ա. Հիսարէն 1

Ասիական եղբէրքէն կամարջ էջէնաց ջրէնաաաց

11 30 Վ.անիք. Զէնկ. Պէ.յլ. Գուզ. 34
11 40 Պէ.յդոզ Բաշտ. Զուպ. Գանբ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հդդգ.կցի.) 23
12 10 Պէպէք Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէ.յլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ 28
1 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէլ. Պէ.յլէր. Գուզ. Իւսկ. 34
1 36 Պէ.յդոզ Բաշտ. Զուպ.գ. Գանբ.Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հդդգ. (Ուրբաթ օրերը Վ.ան. Զէնկ. Պէ.յլ. Գուզկ. Պէշիք.) 17
2 15 Պէ.յդոզ ԵԷՆԻՄԻԷՆ անտի եւրոպական եղբէրք մինչև Պէշիք. (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէլ. Պէ.յլէր. Գուզ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 25
3 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէլ. Պէ.յլէրդ. Գուզկ. Պէշիքթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պէ.յդ. Բաշտ. Զուպ.գ. Գանբրնա. Ա. Հիսար Գանտ. Պէշիք (ուրբաթ. 2 45ին Վ.անիք. Զէնկ. Պէ.յլ. Գուզկ. 20
4 15 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէլ. Պէ.յլէր. Գուզ. Իւսկիւսար 17
4 0 Պէ.յդոզ Բաշտ. Զուպ. Գանբրնա Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէ.յլէ. Գուզկ. Պէշիկ. (ուրբաթ օրը ժամ 4ին Մէզարդ.էն մեկնելով Պէ.յիքա. և Թարապիա պիտի հանդիպի. 37
7 — Միրկ. Ի. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէ.յլ Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. 2
9 5 Պէ.յիք. Թարապիա Պէ.յդ. Բաշտ. Զուպ. Գանբ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէ.յլ. Գուզ. Պէշ. Գուզ. Գանտ. 23
9 30 Պէ.յդոզ ուզդ կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գանտ. ուզդ. կամրջ. 20
11 — Գուզկ էն ուզդակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Զէնկ. ուզդ. կամրջ. ուրբաթները 10 30ին 2
(Բացի կէր-կէ օրերէն) Եր-ոդ-կ-ն եղբէր+ եղբ-ն-ե-կ-ոզ էջէնաաաց ժամերը
12 30 Պէշիք Օրթաք. Գուբրէ. Ամով. Պէպէք Ի. Հիսար. Խիրկի Եէնիք. Թարդ. Պէ.յլ. Մէզարդ. Եէնիմ. Ի. և Ա. Գավագ (ուրբաթները. ունէն ԵԷՆԻՄ և Պէ.յ գոզ պիտի հանդիպի) 20
1 35 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Ամով. Ի. Հիսար Պէյաճ. Եէնիք. Թարդ. Պէ.յլ. Մէզար. Եէնիմ. 28
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուբ. Ամով. Պէպէք Ի. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարդ. Պէ.յ. Մէզարդ. Եէնիմ. 38
2 45 Գագաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէ.յլէ. Զէնկէլ. Ամով. Գանտիլ. Ա. և Ի. Հիսար Գանբրնա. Միրկ. Եէնիք. Բաշտ. Պէ.յդ. Թարապ. Գեր. Մէզ. Եէնիմ.էլլէ 1
3 15 Պէշիքթաշ. Օրթ. Գուբրէ. Ամով. Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 23
4 — Պէշիք. Օրթ. Գրէ Ամով. Պէպէք Ի. Հիսար Պ.յճ. Մինէնեա Եէնիք. Թարապ. Պէ.յդ. Մէզար. Եէնիմ. 25
5 — իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէ.յլ. Զէնկ. Ամով. Գանտ. Ա. և Ի. Հիսար Գանտ. Զուպ. Միրկ. 2
6 — Գագաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուբրէ. Ամով. Պէպէք. Ի. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէ.յդոզ Թարապ. Պէ.յ. Մէզար. Եէնիմ. և Գավագներ 32
7 — Պէշիք. Իսկ. Գուզկ. Պէ.յլ. Զէնկ. Ամով. Գանտիլ. Ի. Հիսար Պ.յճ. Գանտ. Եէնիք. Պէ.յդոզ Թարապ. Պէ.յիքա. 23
8 30 Պէշիք. Օրթ. Ամով. Պէպ. Ի. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Մէզար. Պէ.յ. 34
9 15 Պէշիք. Օրթաք Գուբրէ Ամով Պէպէք Ի. Հիսար (ուրբաթները Միրկ Եէնիք. Թարապ. Պէ.յլ. Մէզարդ. Հանդիպելով ԵԷՆԻՄԻՆԵՆԷ պիտի երթայ) 33
10 — Եէնիք. Թարապ. Պէ.յիք Մէզդ. ԵԷՆԻՄ. 37
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Ամով Պէպէք Ի. Հիսար Պ.յճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէ.յ. Մէզդ. Եէնիմ. (բացի ուրբաթէ) 21
10 40 Ի. Հիսար Պ.յճ. Միրկ. Սիթէն. Եէ-նիք. Թարապ. Պէ.յիքարէրէ. Մէզար. Եէնիմ (ուրբաթները Օրթ.ագիւղ) 32
11 20 Եէնիք. Թարապ. Պէ.յ. Մէզդ. Հանդիպելով ԵԷՆԻՄԻՆԵՆԷ պիտի երթայ) 33
11 35 Պէպէք Ի. Հիսար Պ.յճ. Միրկ. Սիթէն Եէնիք. (ուրբաթները Պէշիքթաշ) 25

Կամարջէն Ասիական եղբէրքէ էջէնաաաց ժամերը

12 50 Ուզդակի Միրկիէօն
2 — Ուզդակի Պէպէք 23
4 15 Ուզդակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 2

10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուբրէ. Ամով. Պէպէք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ի. Հիսար Վ.ոսիքր եղնդ չոգ հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գագ. Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Ամով. Պէպէք Ի. Հիսար. Պ.յճ. 20
11 40 Պէշիք. Գուբ. Ամով. Զուպ. Գանբ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պէ.յդոզ [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Ամով. 1
Կամարջէն Ասիական եղբէր+ եղբ-ն-ե-կ-ոզ էջէնաաաց ժամերը
12 45 Գուզկ. Պէ.յլ. Զէնկէլ. Վ.անիք. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պէ.յդոզ (Բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուզդակի Գանտիլլի 34
1 20 Իսկ. Գուզկ. Պէ.յլ. Զէնկ. Գանտիլլի [Բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուզդակիզէնկ. Գանտ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Իսկ. Գուզկ. Պէ.յլ. Զէնկ. Վ.անիք Գանտ.